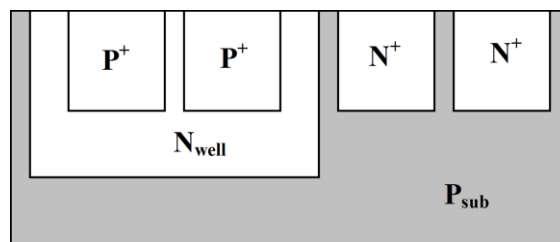

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล

4.1 การศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานภายในรอยต่อพี-เอ็น

พัฒนาการของเทคโนโลยีการรวมชั้นโลหะ-อ็อกไซด์-สารกึ่งตัวนำ (CMOS) ในสมัยใหม่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มคุณสมบัติของชิพ และลดต้นทุนการผลิต เทคโนโลยีนี้ไม่เพียงแต่ใช้ในการผลิตไมโครชิพเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างตัวตรวจจับได้อีกด้วย คุณสมบัติอันเป็นเอกลักษณ์ของอุปกรณ์ชนิดนี้คือการรวมตัวตรวจจับหลายๆชนิดเข้าด้วยกันและยังมีการใช้พลังงานต่ำ ด้วยเหตุผลของต้นทุนการผลิตอุปกรณ์เหล่านี้ เทคโนโลยีซีมอส 0.8 ไมครอน จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสม เทคโนโลยีนี้การเจือสารด้วยระดับความเข้มข้นสูงลงบนแผ่นฐานรองเป็นสิ่งที่ต้องการ เพื่อให้สามารถควบคุมปรากฏการณ์ช่องแคบ (short channel effect) และกระแสรั่วไหลระดับต่ำ ความเข้มข้นของบ่อแยกชนิดเอ็นหรือชนิดพีถูกเพิ่มขึ้นด้วยการเพิ่มปริมาณการเจือสารด้วยการฝังประจุ กระบวนการนี้นำไปสู่การทำลายแผ่นฐานรอง ซึ่งถูกคาดหวังว่าจะกำจัดได้ภายหลังการแอนนิลลิ่ง (annealing) วิธีการบำบัดด้วยความร้อนในเวลาสั้นๆ และที่อุณหภูมิต่ำ ให้แก่ความลึกรอยต่อภายหลังการฝังประจุเป็นสิ่งจำเป็น แต่อาจจะไม่เพียงพอที่จะกำจัดจุดบกพร่องที่เกิดจากการฝังประจุได้ จุดบกพร่องเหล่านี้สามารถเป็นแหล่งกำเนิดของกระแสรั่วไหลในแต่ละส่วนของรอยต่อพี-เอ็นได้ ดังแสดงในรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 รอยต่อพี-เอ็นในโครงสร้างซีมอส

กระแสรั่วไหลในรอยต่อพี-เอ็นเป็นพารามิเตอร์หลักอันหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติการทำงานของอุปกรณ์ กระแสรั่วไหลนี้มีความสัมพันธ์กับจุดบกพร่องที่มีผลทางไฟฟ้าในซิลิคอน จุดบกพร่องหาได้จากช่วงชีวิตการก่อเกิด (τ_g) ดังนั้นทางหนึ่งในการศึกษาจุดบกพร่อง สามารถทำได้ด้วยการวิเคราะห์ช่วงชีวิตการก่อเกิด โดยทั่วไปแล้วช่วงชีวิตการก่อเกิดสามารถคำนวณหาได้จากกระแสการก่อเกิด

ในการศึกษาครั้งนี้ ไดโอดที่มีรอยต่อพี-เอ็นเป็นชั้นต้นๆ ซึ่งใช้เทคโนโลยีซีมอส 0.8 ไมครอน ถูกสร้างบนแผ่นฐานรองซิลิคอนชนิดพี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 150 มิลลิเมตร พิกัดความต้านทาน 5 โอห์ม-เซนติเมตร บ่อแยกชนิดเอ็นได้จากการฝังประจุฟอสฟอรัส 4×10^{12} อีออน/ตารางเซนติเมตร ด้วยพลังงาน 140 กิโลอิเล็กตรอนโวลต์ และฝังประจุโบรอน 3×10^{15} อีออน/ตารางเซนติเมตร ด้วยพลังงาน 40 กิโลอิเล็กตรอนโวลต์ สำหรับบริเวณ p^+ และสุดท้ายรอยต่อจะถูกเชื่อมต่อกับชั้นโลหะอลูมิเนียม

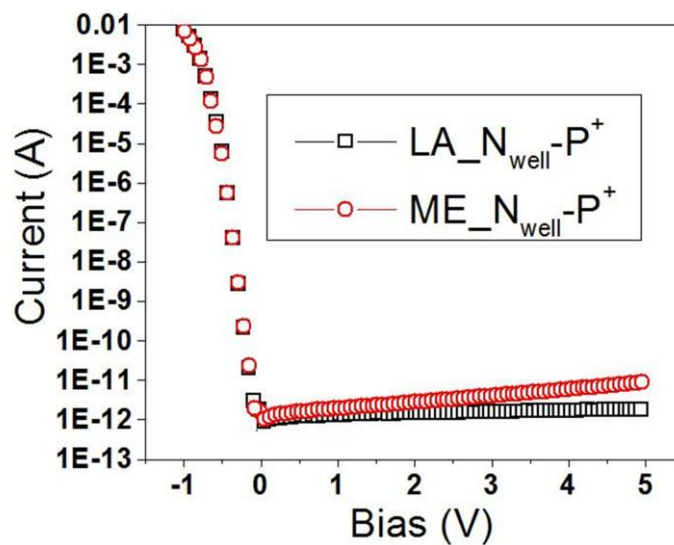
เพื่อใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของกระแสรั่วไหล ไดโอดพื้นที่ (A) และไดโอดเส้นรอบรูป (P) แบบต่างๆ จะถูกสร้างบนแผ่นเวเฟอร์ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 รูปแบบเรขาคณิตของไดโอด

ชนิดของไดโอด	พื้นที่ (ซม ²)	เส้นรอบรูป (ซม)
Large Area (LA) ($p^+ - N_{\text{well}}$)	8×10^{-4}	0.12
Meander (ME) ($p^+ - N_{\text{well}}$)	8×10^{-4}	8.04

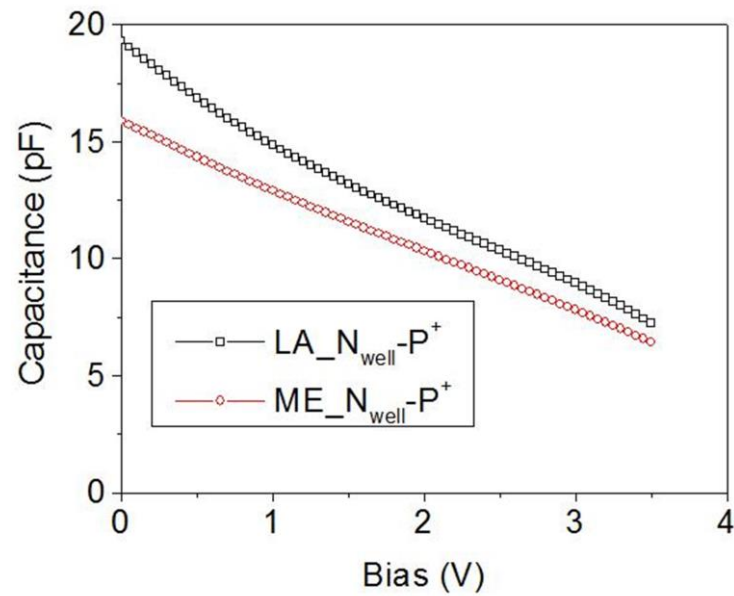
วิธีการวัดค่าคุณลักษณะกระแส-แรงดันของไดโอดรูปทรงเรขาคณิตแบบต่างๆกันบนแผ่นเวเฟอร์ ถูกทำการวัดด้วยการให้ค่าไบอัสเป็นช่วงละ 0.01 โวลต์ จากแรงดันย้อนกลับ (reverse : V_R) ไปถึงแรงดันตรง (forward : V_F) โดยที่แรงดันไบอัสจะถูกให้กับบ่อแยกเอ็น : N_{well} และทำการวัดค่ากระแสที่ชี้ p^+ ซึ่งควบคุมอุณหภูมิที่ 27 °C ในกล่องดำ

คุณลักษณะค่าเก็บความจุไฟฟ้า-แรงดัน ถูกกระทำกับไดโอดแบบเดียวกันด้วยความถี่ 100 กิโลเฮิร์ต ที่อุณหภูมิ 27 °C ความกว้างชั้นปลอดพาหะของพื้นที่ในแผ่นฐานรอง สามารถคำนวณค่าจากคุณลักษณะค่าเก็บความจุไฟฟ้า-แรงดัน (C-V)

รูปที่ 4.2 กราฟความสัมพันธ์ของกระแสและแรงดันของไดโอดที่มีรอยต่อชนิด $p^+ - N_{\text{well}}$

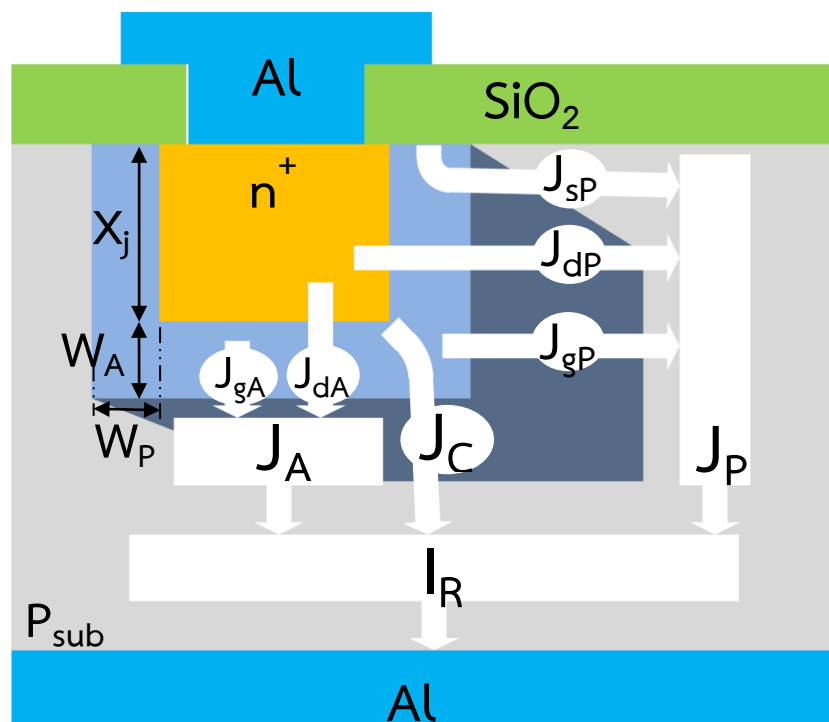
รูปที่ 4.2 แสดงถึงกราฟความสัมพันธ์ของกระแสและแรงดันของไดโอดที่มีรอยต่อชนิด $p^+ - N_{\text{well}}$ โดยมีรูปแบบเรขาคณิตของไดโอดที่แตกต่างกัน

รูปที่ 4.3 กราฟความสัมพันธ์ของค่าเก็บความจุไฟฟ้าและแรงดันของไดโอดที่มีรอยต่อชนิด $p^+ - N_{\text{well}}$

จากรูปที่ 4.3 แสดงถึงกราฟความสัมพันธ์ของค่าเก็บความจุไฟฟ้าและแรงดันของไดโอดที่มีรอยต่อชนิด $p^+ - N_{\text{well}}$ โดยมีรูปแบบเรขาคณิตของไดโอดที่แตกต่างกัน

4.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของกระแสในไดโอด

รูปที่ 4.4 องค์ประกอบของกระแสรั่วไหลในรอยต่อของไดโอด

ในการวิเคราะห์กระแสรั่วไหล (leakage current) ที่ไหลผ่านรอยต่อของไดโอดภายใต้เงื่อนไขการไบอัสย้อนกลับ (reverse bias) สามารถพิจารณาได้จากรูปที่ 4.4

จากรูปพบว่าองค์ประกอบรวมของกระแสรั่วไหลเกิดจากจากลักษณะการกระจายตัวทางกายภาพของกระแสในแต่ละส่วนที่แตกต่างกัน เช่น กระแสรั่วไหลด้านพื้นที่ (I_A) กระแสรั่วไหลด้านเส้นรอบรูป (I_P) กระแสรั่วไหลที่มุม (I_C) และกระแสรั่วไหลแฝง (I_{Par}) ซึ่งนิยามผลรวมของกระแสรั่วไหล (I_R) สามารถเขียนในรูปสมการที่ (4.1)

$$I_R = I_A + I_P + I_C + I_{Par} \quad (4.1)$$

แต่จากการวิเคราะห์พบว่า $I_A + I_P \gg I_C + I_{Par}$ ดังนั้นจึงสามารถเขียนในรูปสมการที่ (4.1) ใหม่เป็นสมการที่ (4.2)

$$I_R = I_A + I_P \quad (4.2)$$

หรือ

$$I_R = AJ_A + PJ_P \quad (4.3)$$

โดยที่ J_A (A/cm^2) เป็นความหนาแน่นกระแสด้านพื้นที่ (area current density) ที่เป็นสัดส่วนกับพื้นที่ของไดโอด (A) ส่วน J_P (A/cm^2) เป็นความหนาแน่นกระแสด้านเส้นรอบวง (perimeter current density) ที่เป็นสัดส่วนกับเส้นรอบรูป (P) ซึ่งสามารถแยกออกเป็นองค์ประกอบย่อยทางกายภาพ เช่น ความหนาแน่นกระแสการก่อด้านพื้นที่ (area generation current density - J_{gA}) ความหนาแน่นกระแสการก่อด้านเส้นรอบวง (perimeter generation current density - J_{gP}) ความหนาแน่นกระแสการแพร่ด้านพื้นที่ (area diffusion current density - J_{dA}) ความหนาแน่นกระแสการแพร่ด้านเส้นรอบวง (perimeter diffusion current density - J_{dP}) และความหนาแน่นกระแสการก่อกว้างที่ผิวด้านเส้นรอบวง (perimeter surface generation current density - J_{sP}) ดังความสัมพันธ์ที่แสดงในสมการที่ (4.4) และสมการที่ (4.5) ตามลำดับ

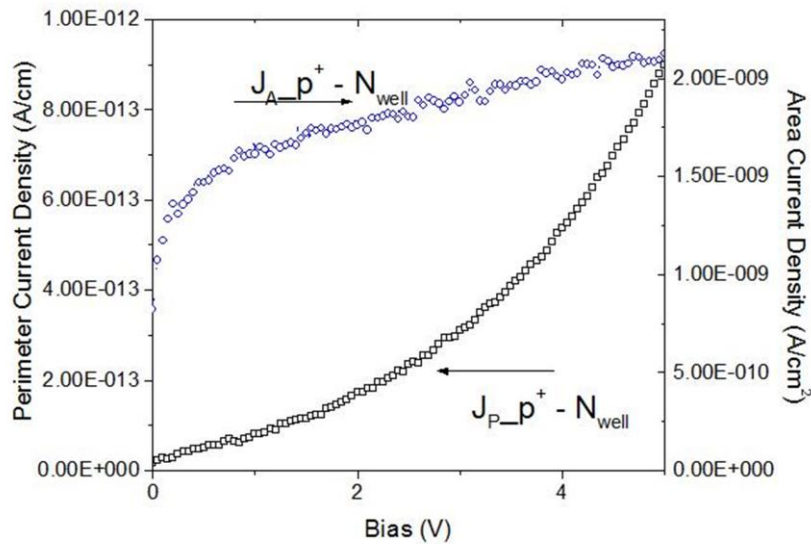
$$J_A = J_{gA} + J_{dA} \quad (4.4)$$

และ

$$J_P = J_{gP} + J_{dP} + J_{sP} \quad (4.5)$$

ในการวิเคราะห์กระแสที่ไหลผ่านรอยต่อของไดโอดภายใต้เงื่อนไขการไบอัสตรง (forward bias) ซึ่งเป็นองค์ประกอบกระแสการรวมตัวใหม่ (recombination current component) ดังนั้นพารามิเตอร์ J_{gA} และ J_{gP} เปลี่ยนรูปใหม่เป็น J_{rA} และ J_{rP} ตามลำดับ ซึ่ง J_{rA} เป็นความหนาแน่นกระแสการรวมตัวใหม่ด้านพื้นที่ (area recombination current density) และ J_{rP} เป็นความหนาแน่นกระแสการรวมตัวใหม่ด้านเส้นรอบวง (perimeter recombination current density)

รูปที่ 4.5 แสดงให้เห็นถึงเส้นกราฟความสัมพันธ์ของความหนาแน่นกระแสด้านพื้นที่และด้านเส้นรอบวงของไดโอดที่มีรอยต่อพี-เอ็นชนิด $p^+ - N_{well}$

รูปที่ 4.5 กราฟความหนาแน่นกระแสของไดโอดที่มีรอยต่อพี-เอ็นชนิด $p^+ - N_{well}$

4.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบของค่าเก็บความจุไฟฟ้าในไดโอด

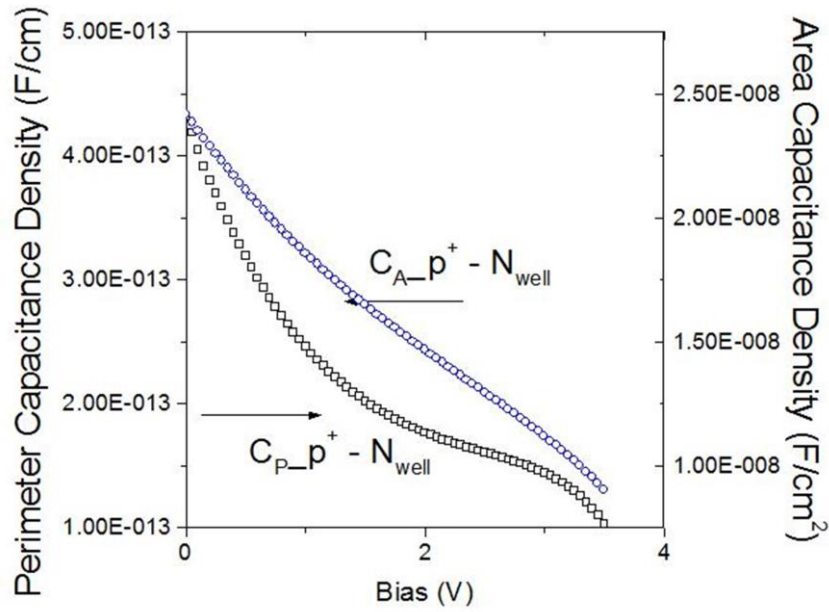
ในการวิเคราะห์ลักษณะเดียวกันกับองค์ประกอบของกระแส และการสมมติว่าผลรวมค่าเก็บความจุไฟฟ้าย่อยต่อ C_j เป็นการรวมแบบเชิงเส้นขององค์ประกอบของค่าเก็บความจุไฟฟ้าที่แตกต่างกัน โดยกำหนดให้

$$C_j = AC_A + PC_P \quad (4.6)$$

โดย C_A (F/cm^2) เป็นความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ ซึ่งเป็นสัดส่วนกับพื้นที่ของไดโอด (A), C_P (F/cm) เป็นความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านเส้นรอบรูป ซึ่งเป็นสัดส่วนกับเส้นรอบรูปของไดโอด (P)

โดยทั่วไป ผลรวมค่าเก็บความจุไฟฟ้าย่อยต่อ (C_j) ถูกวัดค่าการตอบสนองของรอยต่อที่มีต่อสัญญาณแรงดันขนาดเล็กที่คร่อมบนแรงดันไบตรง ความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ (C_A) และความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าเส้นด้านรอบรูป (C_P) สามารถสมมติว่าเป็นการรวมแบบเชิงเส้นขององค์ประกอบทางเรขาคณิตที่แตกต่างกัน ดังแสดงในสมการที่ (4.6)

รูปที่ 4.6 แสดงให้เห็นถึงเส้นกราฟความสัมพันธ์ของความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่และด้านเส้นรอบวงของไดโอดที่มีรอยต่อพี-เอ็นต่างชนิดกัน

รูปที่ 4.6 กราฟความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าของไดโอดที่มีรอยต่อพี-เอ็นชนิด $p^+ - N_{well}$

4.4 การวิเคราะห์ความกว้างชั้นปลอดพาหะ

โดยการพิจารณาสมการที่ (4.7) ความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่ สามารถหาได้จากความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ (C_A)

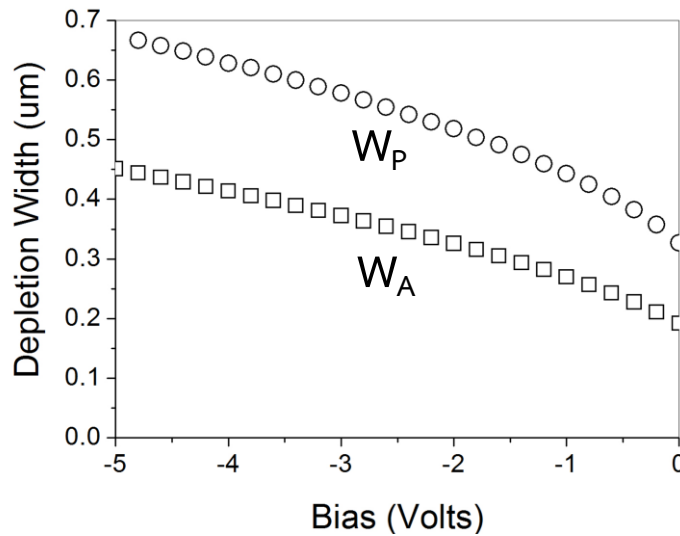
$$W_A = \frac{\epsilon_{si}\epsilon_o}{C_A} \quad (4.7)$$

โดยที่ ϵ_{si} เป็นค่าคงที่ไดอิเล็กตริกของซิลิคอน (11.8) และ ϵ_o (F/cm) เป็นค่าเพอร์มิตติวิตี้ของสุญญากาศ (8.854×10^{-14} F/cm)

และในกรณีความหนาแน่นค่าเก็บความจุไฟฟ้าด้านเส้นรอบรูป (C_P)

$$W_P = \frac{\epsilon_{si}\epsilon_o(x_j + W_A)}{C_P} \quad (4.8)$$

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่และด้านเส้นรอบรูปกับแรงดันย้อนกลับของไดโอดรอยต่อ $p^+ - N_{well}$ ถูกแสดงดังรูปที่ 4.7 จากรูปความสัมพันธ์พบว่าความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่ มีค่าน้อยกว่าความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านเส้นรอบรูป ประมาณ 1.5 เท่าที่แรงดัน 5 โวลต์ และมีค่า 1.7 เท่าที่แรงดัน 0 โวลต์

รูปที่ 4.7 ความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่และด้านเส้นรอบรูปของไดโอดรอยต่อ $p^+ - N_{well}$

4.5 การศึกษาการกระจายตัวของความบกพร่องโดยวิธีอนุพันธ์ในรอยต่อพี-เอ็น

ในการศึกษาองค์ประกอบของกระแสรั่วไหล ไดโอดพื้นที่ (A) และไดโอดเส้นรอบรูป (P) แบบต่างๆ จะถูกสร้างบนแผ่นซิลิคอน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 รูปแบบเรขาคณิตของไดโอด

ชนิดของไดโอด	พื้นที่ (ซม ²)	เส้นรอบรูป (ซม)
Large Area (LA) ($p^+ - N_{well}$)	8×10^{-4}	0.12
Meander (ME) ($p^+ - N_{well}$)	8×10^{-4}	4.04

ผลรวมของกระแสไบอัสตรง (I_F) ของรอยต่อพี-เอ็นประกอบด้วยองค์ประกอบเรขาคณิตที่แตกต่างกัน เช่น กระแสรั่วไหลพื้นที่ (I_A) และกระแสรั่วไหลเส้นรอบรูป (I_P) ดังสมการที่ 4.9

$$I_F = I_A + I_P = A J_A + P J_P \quad (4.9)$$

โดยที่ J_A (A/cm^2) เป็นความหนาแน่นกระแสด้านพื้นที่ (area current density) ที่เป็นสัดส่วนกับพื้นที่ของไดโอด (A) ส่วน J_P (A/cm^2) เป็นความหนาแน่นกระแสด้านเส้นรอบวง (perimeter current density) ที่เป็นสัดส่วนกับเส้นรอบรูป (P)

ค่า J_A สามารถแยกองค์ประกอบทางกายภาพเป็นความหนาแน่นกระแสการรวมตัวใหม่ในเนื้อสารด้านพื้นที่ และความหนาแน่นกระแสการแพร่ ดังสมการที่ 4.10

$$J_A = J_{dA} + J_{rA} \quad (4.10)$$

จากสมการไดโอดแบบอุดมคติ (สมการไดโอดของชอคเลย์)

$$I = I_0[\exp(qV/kT) - 1] \quad (4.11)$$

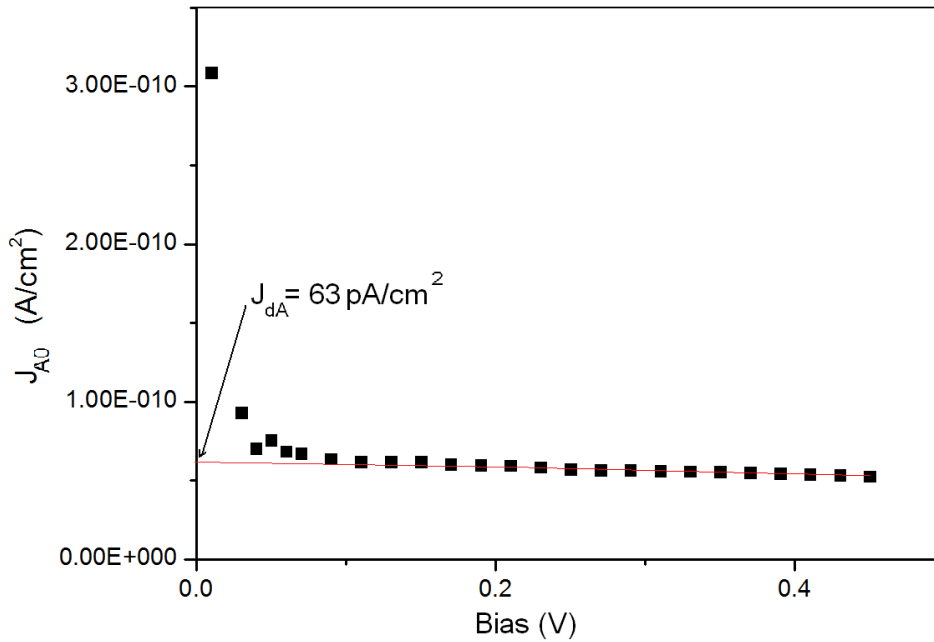
โดยที่ค่า I_0 เป็นค่ากระแสอิ่มตัว (A), q เป็นค่าประจุของอิเล็กตรอน (1.602×10^{-19} C), k เป็นค่าคงที่ของโบลต์ซมานน์ (8.617×10^{-5} eV/K), T เป็นอุณหภูมิสัมบูรณ์ (K)

และจากการแทนค่าสมการที่ 4.11 ด้วยค่าความหนาแน่นกระแสด้านพื้นที่ ทำให้ได้ค่าความหนาแน่นกระแสอิ่มตัวด้านพื้นที่ ดังสมการที่ 4.12

$$J_{A0} = \frac{J_A}{[\exp(qV/kT) - 1]} \quad (4.12)$$

จากความสัมพันธ์ของสมการที่ 4.12 สามารถหาความสัมพันธ์ของความหนาแน่นกระแสอิ่มตัวด้านพื้นที่และแรงดันไบอัสตรงดังรูปที่ 4.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่แรงดันไบอัสตรงค่าต่ำๆ (น้อยกว่า 0.1 โวลต์) ค่า J_{A0} จะถูกควบคุมด้วยกระแสการรวมตัวใหม่ เมื่อค่าแรงดันอยู่ในช่วง 0.1 โวลต์ถึง 0.4 โวลต์ จะแสดงค่าของความหนาแน่นกระแสการแพร่ด้านพื้นที่ J_{dA} และจากการประมาณค่าของ J_{dA} เป็นเชิงเส้นในช่วง 0.1 โวลต์ถึง 0.4 โวลต์ที่ $V = 0$ จะได้ค่า J_{dA} เท่ากับ 63 pA/cm^2

รูปที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของความหนาแน่นกระแสในตัวด้านพื้นที่ (J_{A0}) และแรงดันไบอัสตรง

โดยทั่วไปค่าของ J_A สามารถเขียนให้อยู่ในรูป

$$J_A = J_{dA} + \left\{ \left[\frac{qn_i W_A}{2\tau_r} \exp\left(\frac{qV}{2kT}\right) + \tau_g \right] \cdot [\exp(qV/kT) - 1] \right\} \quad (4.13)$$

ซึ่งค่า n_i เป็นค่าความหนาแน่นของประจุพาหะในสารกึ่งตัวนำบริสุทธิ์ (cm^{-3}) และค่า W_A เป็นความกว้างของชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่ (cm) จะพบว่าค่าความหนาแน่นกระแสด้านพื้นที่ขึ้นอยู่กับค่าความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่และการแสการแพร่ด้านพื้นที่ ดังนั้นการคำนวณหาค่า τ_r และ τ_g จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

ลักษณะเดียวกันกับองค์ประกอบของกระแส และการสมมติว่าค่าผลรวมค่าความจุไฟฟ้าที่รอยต่อ C_j เป็นการรวมแบบเชิงเส้นขององค์ประกอบค่าความจุไฟฟ้าที่แตกต่างกัน โดยกำหนดให้

$$C_j = AC_A + PC_P \quad (4.14)$$

โดย C_A เป็นความหนาแน่นค่าความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ (F/cm^2) เป็นสัดส่วนกับพื้นที่ของไดโอด(A), C_P เป็นความหนาแน่นค่าความจุไฟฟ้าด้านเส้นรอบรูป(F/cm) ซึ่งเป็นสัดส่วนกับเส้นรอบรูปของไดโอด (P)

โดยทั่วไป ค่าความจุไฟฟ้าที่รอยต่อ (C_j) ถูกวัดค่าการตอบสนองของรอยต่อที่มีต่อสัญญาณ แรงดันขนาดเล็กที่คร่อมบนแรงดันไฟตรง ความหนาแน่นค่าความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ (C_A) และความหนาแน่นค่าความจุไฟฟ้าด้านเส้นรอบรูป (C_P) สามารถสมมติว่าเป็นการรวมแบบเชิงเส้นขององค์ประกอบทางเรขาคณิตที่แตกต่างกันดังแสดงในสมการที่ (4.14)

ค่าช่วงชีวิตการก่อกำเนิดขึ้นอยู่กับความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่และความหนาแน่นกระแสต้านพื้นที่ ความกว้างชั้นปลอดพาหะด้านพื้นที่สามารถหาได้จากความหนาแน่นค่าความจุไฟฟ้าด้านพื้นที่ (C_A)

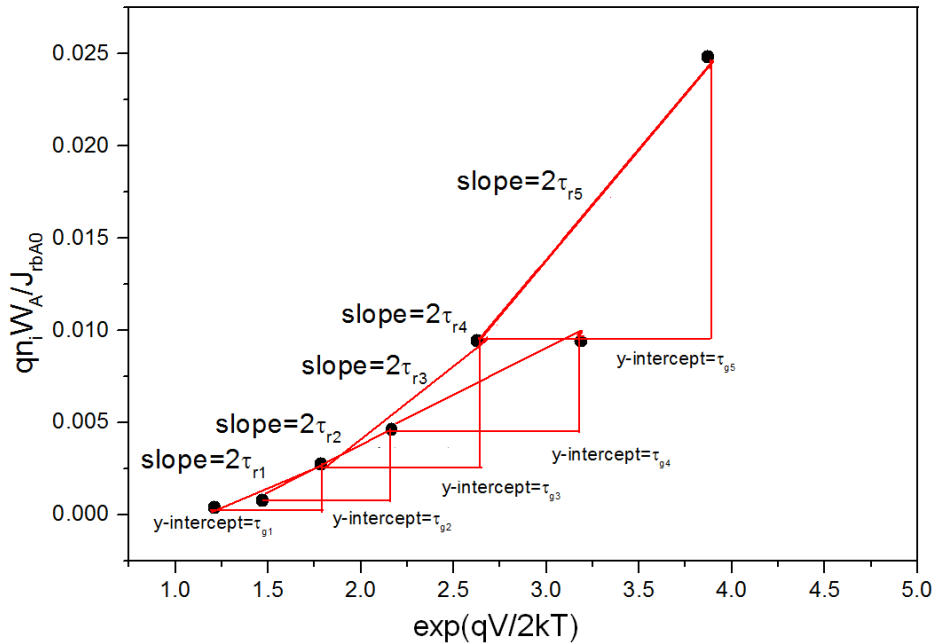
$$W_A = \frac{k_{si}\epsilon_o}{C_A} \quad (4.15)$$

โดยที่ k_{si} เป็นค่าคงที่ไดอิเล็กตริกของซิลิคอน (11.8) และ ϵ_o (F/cm) เป็นค่าเพอร์มิตติวิตีของสุญญากาศ (8.854×10^{-14} F/cm)

จากสมการที่ (4.10) และ (4.13) จะพบว่าค่าความหนาแน่นของกระแสอิมิตัวของการรวมตัวใหม่ในเนื้อสารด้านพื้นที่ (J_{rba0}) เท่ากับ $J_{AO} - J_{dA}$ ซึ่งสามารถคำนวณหาได้จากสมการที่ (4.13) และผลลัพธ์ภายหลังการจัดเรียงรูปใหม่แสดงได้ดังสมการที่ (4.16)

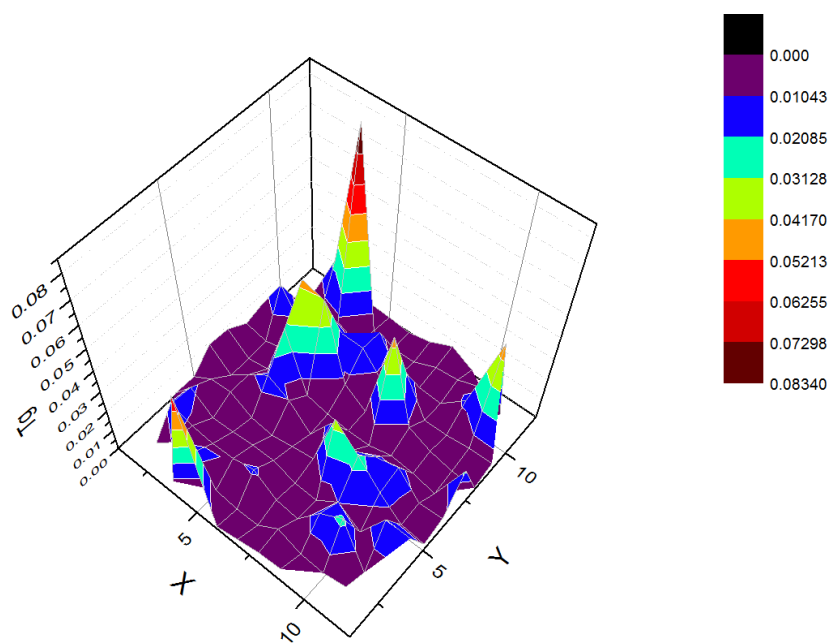
$$\frac{qn_i W_A}{J_{rba0}} = 2\tau_r \exp(qV / 2kT) + \tau_g \quad (4.16)$$

รูปที่ 4.9 แสดงถึงความสัมพันธ์ของค่า $qn_iW_A/JrbAO$ กับค่า $\exp(qV/2kT)$ โดยค่าอนุพันธ์ของ τ_r และ τ_g สามารถหาได้จากค่าอนุพันธ์ของความชันและจุดตัดที่ค่า $qn_iW_A/JrbAO = 0$ ตามลำดับ

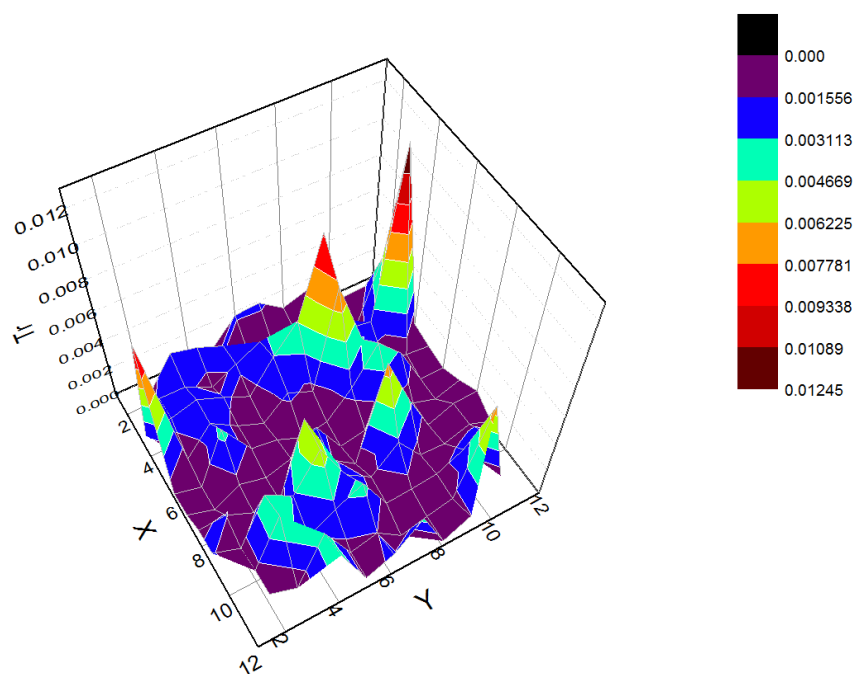

รูปที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของค่า $\exp(qV/2kT)$ และ $qn_iW_A/Jabr0$

หลังจากที่ได้ค่าของ τ_r และ τ_g ของแต่ละจุด จะนำมาคำนวณหาค่ากลางโดยการนำมาหาค่าเฉลี่ยของค่าช่วงชีวิตการรวมตัวใหม่ และค่าช่วงชีวิตการก่อเกิดของแต่ละจุดทำให้ได้ค่า $\tau_r = 0.003672$ วินาที และค่า $\tau_g = 0.011879$ วินาที จากการศึกษาและเก็บข้อมูลตัวอย่างบนแผ่นซิลิคอนทั้งหมด 125 ไคล์ และนำมาแสดงผลเป็นรูปกราฟแบบ 3 มิติ ทำให้ได้แผนภาพการกระจายตัวของค่าช่วงชีวิตการก่อเกิดและการรวมตัวใหม่ ดังแสดงในรูปที่ 4.10 และรูปที่ 4.11

รูปที่ 4.10 การกระจายของค่า τ_g บนแผ่นซิลิคอน

รูปที่ 4.11 การกระจายของค่า τ_r บนแผ่นซิลิคอน

จากรูปที่ 4.10 และรูปที่ 4.11 แสดงให้เห็นการกระจายตัวของค่าช่วงชีวิตการก่อเกิดและการรวมตัวใหม่ ซึ่งพบว่าแผ่นซิลิคอนมีการกระจายตัวของความบกพร่องอย่างไม่สม่ำเสมอ (non-uniform defect) โดยแสดงให้เห็นด้วยค่า τ_g และค่า τ_r ที่มีระดับความสูงต่ำไม่สม่ำเสมอกันตลอดทั่วทั้งแผ่นซิลิคอน

ลักษณะการกระจายตัวของความบกพร่องที่ไม่สม่ำเสมอนี้ อาจเกิดจากกระบวนการยิงฝังประจุ (Ion Implantation) และกระบวนการแอนนิลลิ่ง (Annealing) ที่มีการจัดรูปแบบใหม่ (reform) ของกลุ่มประจุฟอสฟอรัส (Phosphorus cluster) ที่บริเวณบ่อแยกชนิดเอ็น ซึ่งเกิดขึ้นอย่างไม่สมบูรณ์